

Asia: VN/11423/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi sosiaali- ja terveydenhuollon valvontalaiksi

Taustatiedot

Vastaajatahon virallinen nimi

Näkeminen ja silmäterveys NÄE ry

Vastauksen kirjanneen henkilön nimi

Panu Tast

Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot

panu.tast@naery.fi

029 3000 901

Eteläranta 10, 00130 Helsinki

www.naery.fi

Lausunnonantajan lausunto

1. Onko lain soveltaminen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuussa oleviin tahoihin riittävä (1 §, 4 § 1 kohta)?

Kyllä

2. Onko lain soveltaminen samanlaisena kaikkiin palveluntuottajiin niiden oikeudellisesta muodosta ja toiminnan tarkoituksesta huolimatta perusteltu ratkaisu (1 §, 4 § 2 kohta)?

Kyllä [Palveluntuottajien valvonnan ja laatuvaatimusten yhdenmukaistaminen niiden tuottajan oikeudellisesta muodosta riippumattomaksi on kannatettava muutos. Muutos parantaa viime kädessä palveluiden käyttäjien suojaa ja yhdenmukaistaa palveluiden laatua. Samanlaiset lähtökohdat mahdollistavat myös eri palveluntuottajien mielekkään vertailun.]

3. Parantavatko palveluntuottajalle ja toiminnalle asetetut edellytykset asiakas- ja potilasturvallisuutta (2 luku, 16 §)?

Kyllä pääosin [Palvelun käyttäjien näkökulmasta muutos on välillinen ja tukee lähinnä jälkikäteistä valvontaa. Optikkoliikkeiden ja silmälääkärivastaanottojen asiakas- ja potilasturvallisuudessa ei ole ollut ongelmia, mutta ei lupaharkintaan lisätty byrokratia ainakaan tilannetta heikennä.]

4. Vähentääkö palveluntuottajan ja sen palveluyksiköiden erillinen rekisteröinti, palveluyksiköiden siirtokelpoisuus ja riskiperusteinen hyväksymismenettely palveluntuottajan ja viranomaisen hallinnollista työtä (16 §, 21 §)?

Kyllä [Palveluyksiköiden siirtokelpoisuus helpottaa yritysjärjestelyjä ja yritysmuodon muutoksia, esimerkiksi yksityisen elinkeinonharjoittajan toiminnan muuttamista osakeyhtiömuotoiseksi. Se paitsi pienentää yritystoiminnan laajentamisen kynnyksiä, myös helpottaa sekä alalle tuloa että siltä poistumista.]

5. Vähentääkö yhteisen palveluyksikön käyttömahdollisuus palveluntuottajan ja viranomaisen hallinnollista työtä ja parantaako se mahdollisuuksia valvoa toimintaa kokonaisuutena (4 § 6 kohta, 22 §)?

Kyllä [Muutos tukee jo monin paikoin voimassa olevaa käytäntöä, jossa yksi isompi palveluntuottaja huolehtii toiminnan puitteista ammatinharjoittajien- ja ammatinharjoittajayhtiöiden puolesta. Vaikka menettely lisää valtuutettuna palveluntuottajana toimivan tahon hallinnollista taakkaa, on muutos selkeä parannus nykytilaan.]

6. Onko valtuutetun palveluntuottajan käsite ja tehtävät perusteltuja (4 § 6 kohta, 22 §)?

Kyllä

7. Onko valtuutetun palveluntuottajan käsitteelle muita vaihtoehtoja?

Ei [Käsite on selkeä ja yksiselitteinen.]

8. Onko palvelunjärjestäjän ja palveluntuottajan oma valvontaa koskevat säännökset riittävät (4 luku)?

Kyllä

9. Ovatko valvontaviranomaisen keinot riittävät asiakas- ja potilasturvallisuuden kannalta (5 luku)?

Kyllä

10. Muut vapaamuotoiset huomiot sosiaali- ja terveydenhuollon valvontalaista?

Näkeminen ja silmäterveys NÄE ry kiittää mahdollisuudesta lausua valvontalakiluonnokseen. NÄE on yksityisiä silmäterveydenhuollon palveluita tuottavien yritysten (optikkoliikkeet silmälääkärivastaanottoineen ja silmätutkimuksia tuottavine silmälaboratorioineen) etujärjestö, jonka jäsenyritykset omistavat 2/3 kaikista yksityisiä silmäterveydenhuollon palveluita tuottavista toimipaikoista.

Pykäläkohtaiset kommenttimme:

4 §: Pykälässä määritellään palvelunjärjestäjä. Määritelmä poikkeaa juuri lausuntokierroksella olleen asiakastietolain vastaavasta määritelmästä. Sama palveluntuottaja-määritelmä löytyy myös asiakastietolaista. Määritelmät olisi yhdenmukaistettava.

6 §: Pykälän 1 momentissa on palveluntuottajana toimimisen edellytykseksi asetettu, että yksityishenkilönä toimiva palveluntuottaja tunnetaan luotettavaksi ja että hän on henkilökohtaisilta ominaisuuksiltaan sopiva palveluntuottajaksi. Kriteereinä nämä ovat epämääräisiä ja osin subjektiivisia. Tämän tyyppiset epäselvät ja monitulkintaiset kriteerit tulisi poistaa.

Pykälässä todetaan myös, että palveluntuottajan hallintoelimiin kuuluvan täytyy täyttää em. kriteerit. Tämä voi johtaa siihen, että merkittävä osakkeenomistaja ei saisi toimia palveluntuottajan hallituksessa, vaikka olisi esimerkiksi palveluntuottajana toimivan yhtiön suurin osakkeenomistaja. Säännös voi johtaa yritystoiminnan näkökulmasta mahdottomaan lopputulokseen.

Pykälää ei myöskään sovellettaisi lainkaan julkiseen palveluntuottajaan. Kun hallituksen esityksen tavoitteena on sääntelyn yhdenmukaistaminen, ei ole tältäkkään osin perustetta kohdella julkista ja yksityistä toimijaa eri tavalla.

9 § Pykälässä asetetaan vaatimus siitä, että alihankintana hankitun henkilöstön täytyy olla työsuhteessa alihankkijaan tai toimia sellaisella sopimuksella, jossa toimitaan johdon ja valvonnan alaisena. Vaatimus ei ole tarpeellinen eikä vastaa sitä, miten esimerkiksi silmälääkäripalveluita tällä hetkellä tuotetaan; se johtaisi toteutuessaan suuren osan alle 500 työkäisestä silmälääkäristä käytännössä valitsemaan yksityisen yrityksen työsuhteen- ja virkalääkäriuran väliltä. Selvää on, ettei julkinen sektori olisi tilanteessa voittaja. Vaatimus on tarpeeton myös siksi, että palveluntuottaja vastaa joka tapauksessa 10 §:n perusteella myös alihankintana hankitusta henkilöstöstä. ”Johto ja valvonta” on yksi tärkeimmistä työsuhteen tunnusmerkeistä ja saattaisi jopa kokonaan estää palveluiden tuottamisen nykyisen kaltaisesti isäntäyrityksen ja ammatinharjoittajien yhteistyönä.

49 §: Rekisteröintimaksun määrässä olisi otettava huomioon toteutetaanko tiloihin ennakkotarkastus. Toimijoiden, joiden tiloja ei tarkasteta, ei ole perusteltua maksaa tilojen ennakkotarkastukseen liittyviä maksuja.

Tast Panu
Näkeminen ja silmäterveys NÄE ry